

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«   »

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАРИСНОЇ ГЕОМЕТРІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

для студентів

спеціальності
освітньо-професійної програми
освітньо-професійного ступеня

014 Середня освіта
Образотворче мистецтво
фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Професор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАРИСНОЇ ГЕОМЕТРІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

для студентів

спеціальності **014 Середня освіта**

предметної спеціальності **014.12 Середня освіта (Образотворче
мистецтво)**

освітньо-професійної програми **Середня освіта (Образотворче
мистецтво)**

освітньо-професійного рівня **фаховий молодший бакалавр**

Розробник:

Микола Павлович Вовченко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Микола Павлович Вовченко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії _____ Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
_____ 2022 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи _____ Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи _____ Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р. протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	профільна дисципліна, спецкурс	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3 /90	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	45
Аудиторні	24	24
Модульний контроль	3	3
Семестровий контроль		
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу:

- навчити студентів методам побудови зображень на площині та способам розв'язання задач геометричного характеру по заданому зображенню конструкторських форм; розвинути логічне та конструктивно-геометричне мислення, здібностей до аналізу й синтезу просторових форм і відносин на основі графічних моделей простору.

Завдання курсу:

у процесі вивчення дисципліни студент повинен навчитися виконувати індивідуальні графічні завдання (розрахунково-графічні роботи) формату А4, які відображають основні розділи курсу. В результаті практичних виконань завдань студенти мають навчитися виконувати креслення з натури, за технічними рисунками та аксонометричними проекціями, читати креслення

виконані спеціалістами.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-2	Спроможність професійного спілкування в усній і письмовій формах державною мовою	1-7
ЗК-3	Здатність філософського осмислення дійсності, аналізу явищ соціокультурної складової розвитку суспільства	1-7
ЗК-7	Спроможність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності; працювати в команді	1-7
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-7
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-1	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	1-7
ФК-5	Уміння виконувати побудови проєкцій просторових форм на площині засобами креслення	1-7
ФК-13	Уміння стилізувати живі та неживі об'єкти у відповідності до проєкту графічного дизайну	1-7
ФК-18	Володіння фаховою термінологією	1-7
	Здатність зображувати об'єкти креслення у 3-вимірній площині	1-8
	Здатність візуалізувати задуми при створенні об'єктів креслення	1-8
	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах практичної роботи	1-8
	Здатність креслити точки та прямі на три площини проєкції	1-8
	Здатність будувати головних ліній площини	1-8
	Вміння побудови перерізів двох площин	1-8

	Вміння креслети диметричні та ізометричні проєкції	1-9
	Вміння креслети паралельності прямої і площини	1-9
	Здатність побудови перспективних зображень	1-9
	Здатність побудови перспективних зображень з використанням масштабів глибини	1-9

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- здатність самостійно з'ясувати задачі професійного та особистісного розвитку, займатись самоосвітою, планувати підвищення кваліфікації;
- володіння фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва (ПРН-3, ОПП);
- вміння відображати різні предмети на кресленнях;
- застосування комплексного художнього підходу для створення цілісного образу (ПРН-8, ОПП);
- розуміння побудови перспективних та аксонометричних зображень;
- здатність відтворювати конструктивну побудову предмету;
- застосування знань про закономірності побудови художньої форми та особливості її сприйняття; (ПРН-9, ОПП);
- спроможність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації (ПРН-13, ОПП);
- готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських педагогів та митців (ПРН-14, ОПП);
- володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності
- здатність до формування естетичного смаку, художніх навичок учнів середньої школи та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (ПРН-15, ОПП);
- вміння розробляти конструкцію виробу з урахуванням технологій виготовлення, виконувати технічні креслення;
- здатність виконувати ескізи з використанням різноманітних графічних засобів та прийомів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				
		Лекції	Семін	Практ.	Інди від.	Сам. р.
Змістовий модуль 1. Поняття і методи нарисної геометрії						
1. Метод проєкцій. Комплексне креслення точки	2	2				
2. Двокартинне комплексне креслення точки	9		2		7	
3. Побудова проєкції точки на три площини. Конкуруючі точки	2		2			
4. Комплексне креслення прямої. Комплексне креслення площини	2	2				
5. Комплексне креслення прямої особливого загального положення	2		2			
6. Побудова точки на прямій. Взаємне розміщення точки і прямої. Сліди прямої	9		2		7	
7. Взаємне положення прямих і площин. Перпендикулярність	2	2				
8. Побудова прямих і точок, що лежать у площині	9		2		7	
9. Побудова головних ліній площини.	2		2			
10. Побудова перетину прямої та площини	2		2			
11. Зображення випадків паралельності прямої і площини	2		2			
Модульний контроль	3					
Разом	46	6	16		21	
Змістовий модуль 2. Поверхні. Аксонометричні проєкції. Поняття і методи перспективи						
1. Многогранники та поверхні обертання. Аксонометричні проєкції. Види аксонометрії.	2	2				
2. Побудова проєкцій многогранників та тіл обертання	9		2		7	
3. Перетин многогранників прямою	2		2			
4. Перетин многогранників площиною	2		2			

5. Прямокутна ізометрична проєкція	9			2		7
6. Прямокутна диметрична проєкція	2			2		
7. Коло в прямокутній аксонометричній проєкції	2			2		
9. Перспектива як метод побудови зображень	9	2				7
10. Побудова перспективних зображень із доступними точками збігу	2			2		
11. Побудова кутового інтер'єру в перспективі	2			2		
Модульний контроль	3					
Разом за 4 семестр	44	4		16		21
Підготовка та проходження контрольних заходів						
Усього годин	90*	10		32		42

*Із врахуванням МКР 8 год.

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Поняття і методи нарисної геометрії

Лекція 1. Метод проєкцій. Комплексне креслення точки. *Проєціювання.*

Площина проєкції. Паралельне проєціювання [1, 2, 3, 4]

Практична робота 1. Двокартинне комплексне креслення точки

Практична робота 2. Побудова проєкції точки на три площини. Конкуруючі точки

Лекція 2. Комплексне креслення прямої. Комплексне креслення площини

Площина проєкції. Паралельне проєціювання [1, 2, 3, 4]

Практична робота 3. Комплексне креслення прямої особливого і загального положення

Практична робота 4. Побудова точки на прямій. Взаємне розміщення точки і прямої. Сліди прямої

Лекція 3. Взаємне розміщення прямих і площин. Перпендикулярність

Система площин. Координата. Октанти. Ортогональність [1, 2, 3, 4]

кресленні, слідів площини

Практична робота 5. Побудова прямих і точок, що лежать у площині

Практична робота 6. Побудова головних ліній площини

Практична робота 7. Побудова перетину прямої та площини

Практична робота 8. Зображення випадків паралельності прямої і площини

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Поверхні. Аксонометричні проєкції. Поняття і методи перспективи.

Лекція 4. Многогранники та поверхні обертання. Аксонометричні проєкції.

Види аксонометрії *П – кутна призма. Паралелепіпед. Призма. Тіло обертання. Вісь обертання. Аксонометричні осі. Диметрія. Ізометрія. Еліпс. Овал* [1, 3, 4

Практична робота 9. Побудова проєкцій многогранників та тіл обертання

Практична робота 10. Перетин многогранників прямою

Практична робота 11. Перетин многогранників площиною

Практична робота 12. Прямокутна ізометрична проєкція

Практична робота 13. Прямокутна диметрична проєкція

Практична робота 14. Коло в прямокутній аксонометричній проєкції

Лекція 5. Перспектива як метод побудови зображень *Просторова структура. Ракурс. Лінія горизонту. Точка сходження. Точка зору* [1, 2, 3, 4]

Практична робота 15 . Побудова перспективних зображень із доступними точками збігу

Практична робота 16 . Побудова кутового інтер'єру в перспективі

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість балів	максимальна кількість балів	кількість балів	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	1	8	8	8	8
Робота на практичному занятті	10	8	80	8	80
Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	131	-	130
Максимальна кількість балів:		348			
Розрахунок коефіцієнта:		3,48			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

Змістовий модуль 1. Поняття і методи нарисної геометрії

Самостійна робота 1. Метод проєкцій. Комплексне креслення точки

Самостійна робота 2. Комплексне креслення прямої.

Самостійна робота 3. Взаємне положення прямих і площин

Змістовий модуль 2. Поверхні. Аксонометричні проєкції. Поняття і методи перспективи

Самостійна робота 4. Многогранники та поверхні обертання

Самостійна робота 5. Прямокутна ізометрична проєкція

Самостійна робота 6. Перспективні зображення

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Метод проєкцій. Комплексне креслення точки	7	5
2	Комплексне креслення прямої.	7	5
3	Взаємне положення прямих і площин	7	5
5	Многогранники та поверхні обертання	7	5
6	Прямокутна ізометрична проєкція	7	5
7	Перспективні зображення	7	5
	Разом	42	30

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма проведення: практична
Максимальна кількість балів: 25 балів

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
Відмінно	A	90-100
Дуже добре	B	82-89
Добре	C	75-81
Задовільно	D	69-74
Достатньо	E	60-68
Незадовільно	F _x	35-59
	F	0-34

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих)

		ПОМИЛОК
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Антонович Є.А. Креслення: навчальний посібник. Львів: Світ, 2012
2. Михайленко В.С. Нарисна геометрія: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2013
3. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Львівська Політехніка, 2012
4. Курс нарисної геометрії. Навчальний посібник / .М. Джеджула, С.І. Кормановський: ВНАУ, 2011.-200с.

Додаткова література:

1. Сидоренко В.К. Креслення: підручник. Київ: Освіта, 2011
2. Нарисна геометрія: Підручник / В.Є. Михайленко, М.Ф. Єфстіфєєв, С.М. Ковальов, О.В. Кащенко; За ред. – 2 – ге вид., переробл. – К.: Вища школа., 2004. – 303 с.: іл.

1. Бібліотека університету та коледжу. Інтернет ресурси

www.epur.ru/books/html <http://lib-bkm.ru/load/>

<https://uk.wikipedia.org/wiki/>

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи нарисної геометрії і перспективи» (3 семестр)

Разом: 60 год, лекції – 6 год, практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 21 год.,
модульний контроль – 3 год.

Модулі	Змістовий модуль II											
Назва модуля	Поняття і методи нарисної геометрії											
Лекції	1		2				3					
Дати												
Теми лекцій	Метод проєкцій. Комплексне креслення точки				Комплексне креслення прямої. Комплексне креслення площини				Взаємне розміщення прямих і площин. Перпендикулярність			
Теми практичних занять	Двокартинне комплексне креслення точки	Побудова проєкції точки на три площини. Конкуруючі точки	Комплексне креслення прямої особливого і загального положення	Побудова точки на прямій. Взаємне розміщення точки і прямої. Сліди прямої	Побудова прямих і точок, що лежать у площині	Побудова головних ліній площини	Побудова перетину прямої та площини		Побудова перетину прямої та площини			
Самостійна робота	Метод проєкцій. Комплексне креслення точки			Комплексне креслення прямої.			Взаємне положення прямих і площин					
Види поточного контролю												
Підсумковий контроль												

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи нарисної геометрії і перспективи» (4 семестр)

Разом: 60 год, лекції – 4 год, практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 21 год.,
модульний контроль – 3 год.

Модулі	Змістовий модуль II												
Назва модуля	Поверхні. Аксонометричні проекції. Поняття і методи перспективи												
Лекції	1							2					
Дати													
Теми лекцій	Многогранники та поверхні обертання. Аксонометричні проекції. Види аксонометрії						Побудова проекцій многогранників та тіл обертання			Перспектива як метод побудови зображень			
Теми практичних занять	Побудова проекцій многогранників та тіл обертання	Перетин многогранників прямою	Перетин многогранників площиною	Прямокутна ізометрична проекція	Прямокутна диметрична проекція	Коло в прямокутній аксонометричній проекції				Побудова перспективних зображень із доступними точками збігу	Побудова кутового інтер'єру в перспективі		
Самостійна робота	Многогранники та поверхні обертання			Прямокутна ізометрична проекція						Перспективні зображення			
Види поточного контролю													
Підсумковий контроль	Залік												

